

Wijkscan Staart

Inwoners • 5.312

Het aantal huishoudens op de Staart is 2.523. De samenstelling daarvan is als volgt:

- Eenpersoonshuishoudens: 1.101
- Tweepersoonshuishoudens: 698
- Eenoudergezin: 218
- Tweeoudergezin: 506

Wonen • De Staart telt 1.408 koopwoningen, er zijn 449

huurwoningen van de woningcorporatie en 804 huurwoningen van particulieren.

Inkomen • Het aandeel lage inkomens op de Staart is 53%, 40% heeft een middeninkomen en de resterende 7% een hoog inkomen.

Branding • Het nieuwe logo met slogan van De Staart zijn het begin van het ingezette traject wijkbranding

Introductie

De Staart heeft een bijzondere, soms bewogen geschiedenis, maar de wijk herpakt en vernieuwt zich telkens weer. Het is er zeer rustig, veilig en betaalbaar wonen tussen het vele water en groen. Dit eiland op het eiland van Dordt kent goede verbindingen met het centrum van de stad en met de snelwegen rond de stad.

De Staart bestaat uit twee verschillende delen, een oostelijk (Merwedepolder) en een westelijk (Noorderkwartier en Rivierenbuurt) deel, gescheiden door de N3. De uitstraling van die delen is verschillend. Staart Oost ligt geografisch gezien wat verder van de stad af en is gebouwd in de jaren zestig. Staart West is ouder, heeft de uitstraling van een jaren dertig-wijk en voelt levendiger aan.

Het voorzieningenniveau in Staart Oost staat onder druk, vooral door een kleiner wordend winkelaanbod, wat ten koste gaat van natuurlijke ontmoetingsplekken en de levendigheid in de wijk. Door de aanwezigheid van de Merwelanden wonen er relatief veel ouderen in Oost. Verder wonen er veel starters, getrokken door de lage prijzen en de rustige omgeving. De vergrijzing van Staart Oost kan toenemen door een afname van gezinnen met jonge kinderen, als gevolg van een beperking van het onderwijsaanbod.

De organisatiegraad en bewonersbetrokkenheid op de Staart varieert en was laag, maar het laatste jaar zijn er een aantal kleine initiatieven die veelbelovend zijn, zoals moestuin de Terp, de Volière, en de aanleg van een speeltuin. Opnieuw & Co, HVC en Da Vinci investeren in duurzaamheid, onderwijs en arbeidsparticipatie. In 2018 start het traject met Jantje Beton op De Staart en ook in Sterrenburg. Dit project is gericht op spelen en groen met als doel een betere gezondheid.

Op de Staart valt de nabijheid van industrie op. In Staart Oost bevindt zich in de directe nabijheid een industrieterrein, waarop onder meer een stortplaats, een vuilverbranding en een chemische fabriek staan. Vooral in de jaren zestig en zeventig zorgde dit voor grote problemen met betrekking tot de leefbaarheid. Bovendien was er in de buurt een gifbelt, waar nu de woningen van 'de Diepen' staan. Dordtenaren gaven dat deel van de wijk de bijnaam 'Gifwijk'. Inmiddels is de gifbelt gesaneerd en verdween ook de elektriciteitscentrale die op het industrieterrein lag. Momenteel staat de wijk weer onder druk vanwege de uitstoot van de chemische fabriek van Chemours.

In het westelijk deel zijn de nodige voormalige sociale huurwoningen verkocht. De buurt is de afgelopen periode enorm opgeknapt.

Het water en het groen in en rond de wijk bieden vele mogelijkheden voor (water) recreatie, en voor sport en bewegen. Er zijn wel relatief weinig bewoners die lid zijn van een sportvereniging.

De Staart kent weinig werkloosheid, mede vanwege het grote aantal gepensioneerden en de vele koopwoningen.

Er zijn veel kleine woningen, vraagprijs rond de € 100.000,- en dus zeer geschikt voor starters. Het aandeel eenpersoonshuishoudens is vrij hoog. De verhuiscapaciteit is relatief laag met 3%.

De wijk wordt als veilig ervaren, met een 6,9 en de leefbaarheid scoort iets lager dan gemiddeld met een 6,7. Overlast en criminaliteit scoren lager dan gemiddeld in Dordrecht.

De wijkscan Staart

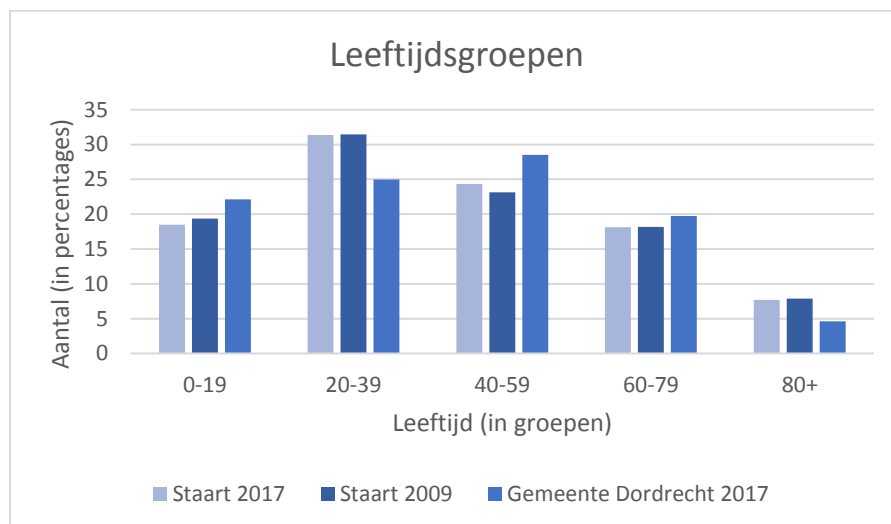
In 2014 is de gemeente Dordrecht gestart met het maken van een scan voor alle wijken in Dordrecht. Dit is gedaan om te zien hoe elke wijk ervoor staat en wat er moet gebeuren om een wijk vitaal te houden of om de wijk te verbeteren. Vanuit deze scan wordt per jaar een wijkagenda opgesteld waarin de belangrijkste aandachtspunten voor de wijk worden uitgewerkt in concrete acties. In 2018 wordt deze scan opnieuw voor alle wijken gemaakt. In deze scan worden zowel openbare bronnen gebruikt als eigen gegevens.

Bewoners

Op De Staart wonen ruim 5.272 inwoners en is hiermee, achter Nieuw-Krispijn, de op één na kleinste wijk van Dordrecht (op basis van aantal inwoners). De inwoners zijn allemaal uniek, maar wel onder te verdelen in groepen. Zo kan er bijvoorbeeld gegroepeerd worden op leeftijd, type huishouden en inkomen. We laten zien welke groepen vaker voorkomen dan anderen en hoe dat verschilt ten opzichte van de hele stad en ten opzichte van 3 jaar geleden.

Leeftijdsgroepen

Onderstaande tabel laat zien dat er op de Staart relatief veel jong volwassenen wonen (20-39 jaar) en ook behoorlijke veel 80-plussers. De andere leeftijdsgroepen liggen iets onder het Dordts gemiddelde. Het aantal jongeren (0-19) is gedaald t.o.v. 2009.

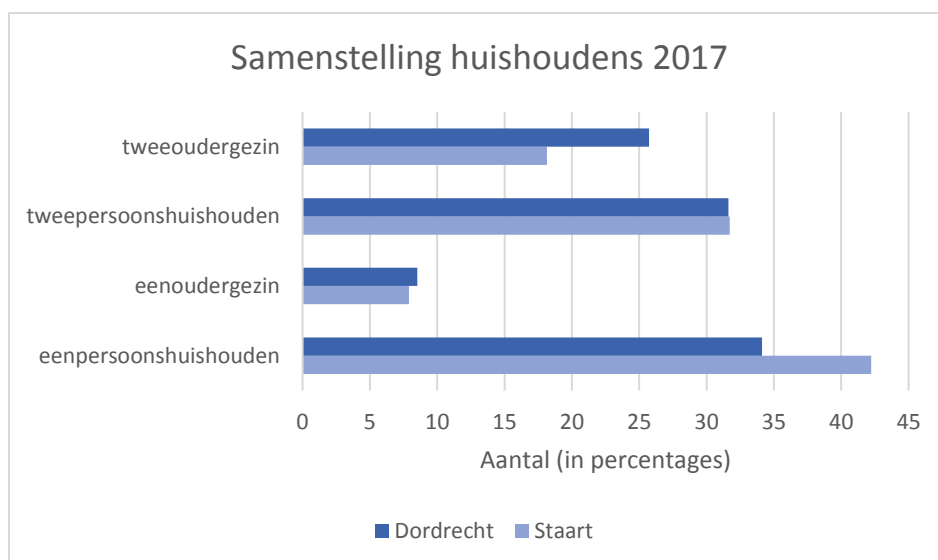

Figuur 2.1: Leeftijdsgroepen

Huishoudens

Op de Staart wonen in totaal 2529 verschillende huishoudens. Deze huishoudens kunnen onderverdeeld worden in eenpersoonshuishoudens, tweepersoonshuishoudens, eenoudergezinnen en tweeoudergezinnen.

In figuur 2.2 is te zien dat er op de Staart behoorlijk veel eenpersoonshuishoudens wonen in vergelijking met Dordrecht als geheel. Dat past ook bij het karakter van de wijk en de leeftijdsopbouw. Starters wonen in beginsel vaak alleen en ook ouderen hebben grotere kans om (noodzakelijk) alleen te wonen.

Figuur 2.2: Huishoudensamenstelling

Achtergrond

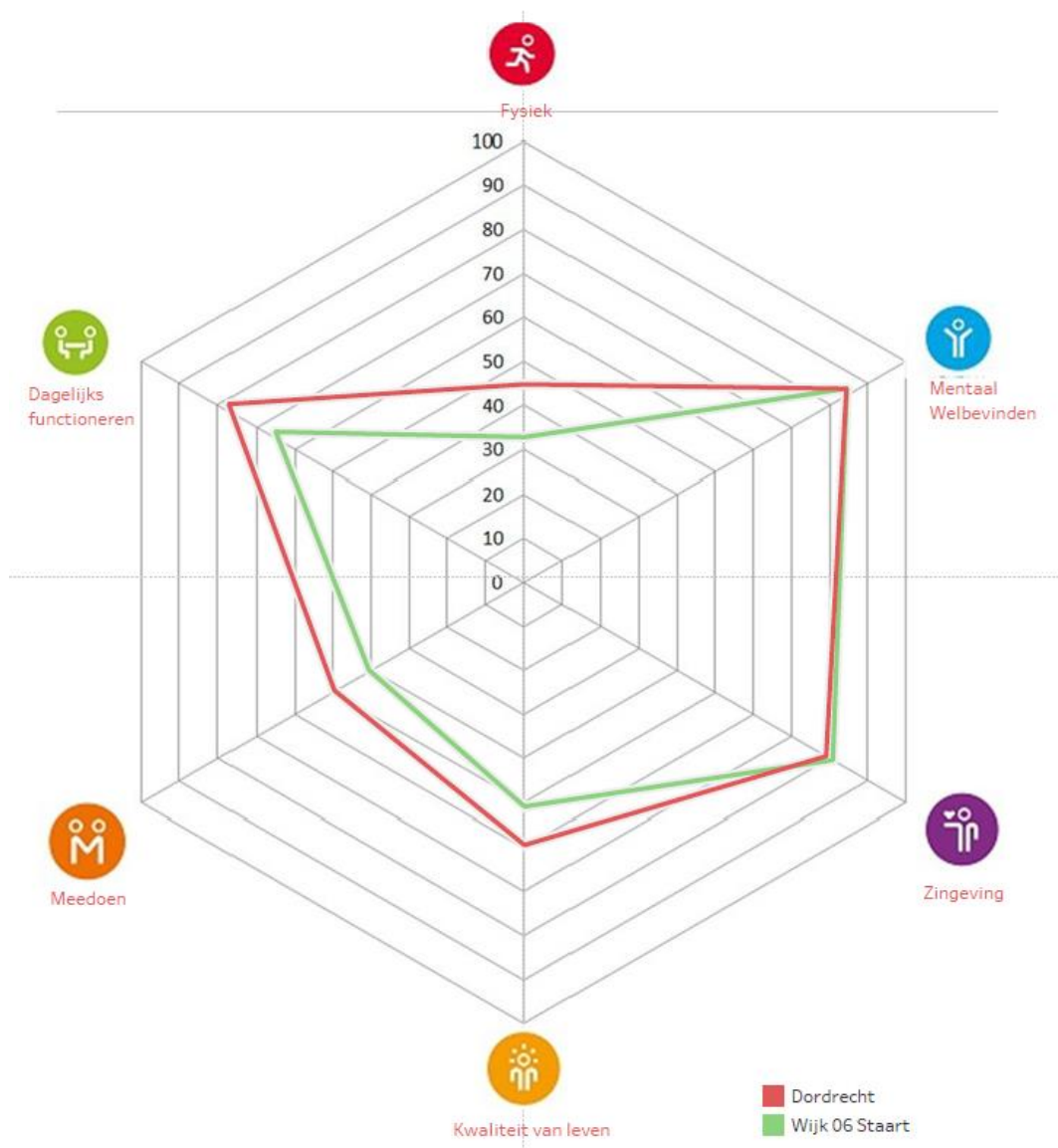
Op de Staart wonen niet noemenswaardig veel of weinig niet-westerse allochtonen. Zowel niet-westerse als westerse allochtonen wonen verspreid over de wijk; er zijn geen grote concentraties. Meer specifieke informatie hierover op buurniveau is te vinden op: <http://www.buurtintegratie.nl/dashboard/Demografie/>

Gezondheid

Op de landelijke Woonzorgwijzer (www.woonzorgwijzer.info/map/zuidholland) kunnen kaarten gegenereerd worden over thema's als aantal aandoeningen en eenzaamheid. Deze data zijn van 2016 en beschikbaar op buurniveau.

Daarnaast wordt er voor alle wijken van Dordrecht een dashboard ontwikkeld, waar voorspellers voor gezondheid en gezondheidsbeleving zijn te vinden. Onderdeel daarvan is het 'spinnenweb'. Het spinnenweb toont de zes dimensies van positieve gezondheid. Voor iedere dimensie is één variabele geselecteerd uit de Volwassenenenquête 2017 van de Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ. Het spinnenweb toont het gemiddelde van een wijk en Dordrecht gemiddeld. Door de zes punten met elkaar te verbinden ontstaat er een oppervlakte dat de positieve gezondheid van de wijk illustreert.

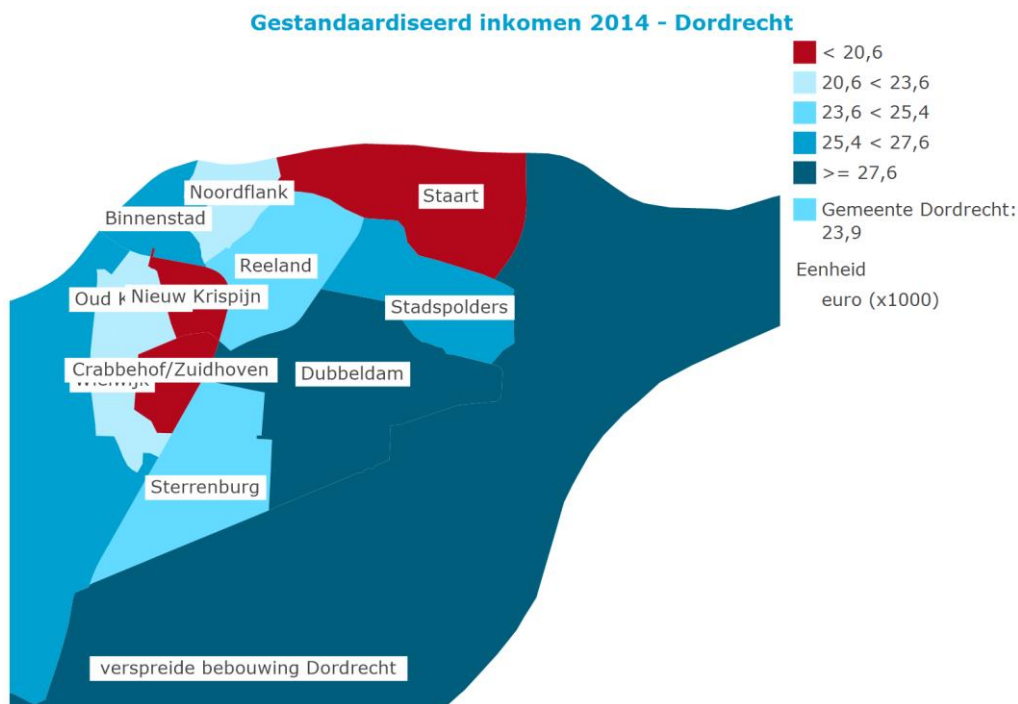
Hoe groter het oppervlak, hoe meer positieve gezondheid bewoners ervaren (en andersom). De ligging van het oppervlak laat zien welke dimensies van positieve gezondheid hoog en minder hoog scoren. Dus niet alleen de mate van positieve gezondheid verschilt per wijk, ook het accent (wat betreft dimensies). Uit onderstaande figuur blijkt dat de positieve gezondheid voor de Staart op 4 dimensie (flink) lager ligt dan het Dordts gemiddelde.

Figuur 2a.:spinnenweb positieve gezondheid, 2017

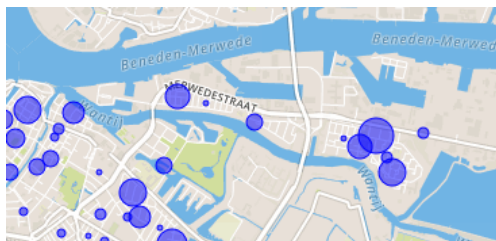
Werk en Inkomen

In onderstaand kaartje is te zien dat de Staart in 2014 ten opzichte van de andere wijken het laagste gemiddeld inkomen heeft. Het gemiddelde gestandaardiseerde inkomen is € 19.500. Van heel Dordrecht is dit gemiddelde €23.900.

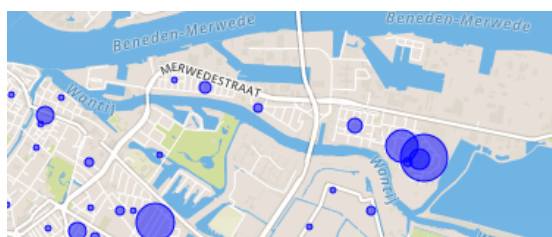

Figuur 2.3: Gestandaardiseerd inkomen 2014 – Dordrecht

Als er verder op de Staat wordt ingezoomd, zien we niet veel verschil in de wijk. Het zijn vooral bewoners met lage inkomens die op de Staat wonen. Hoge inkomens zien we terug rondom de Merwelanden; waarschijnlijk betreffen dit ouderen.

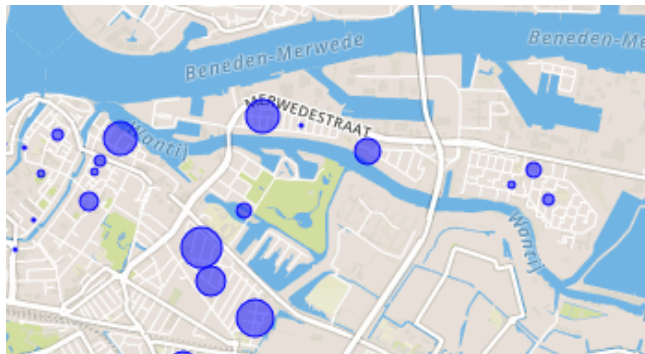
Figuur 2.4: Bruto gezinsinkomen – Beneden modaal

Figuur 2.5: Bruto gezinsinkomen – 2 keer modaal

Werkloosheid

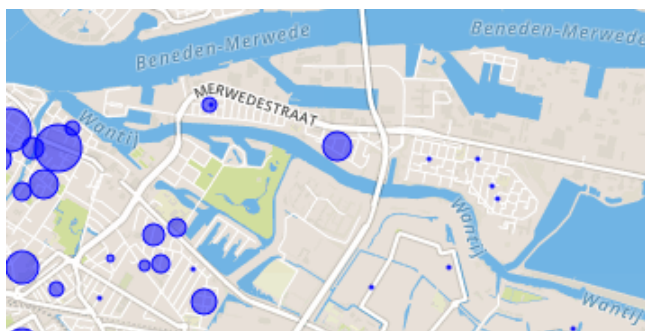
Werkloosheid komt op de staart relatief weinig voor. We zien enkele concentraties in het westelijk gedeelte van de wijk.

Figuur 2.6: Werkloosheid

Uitkeringen

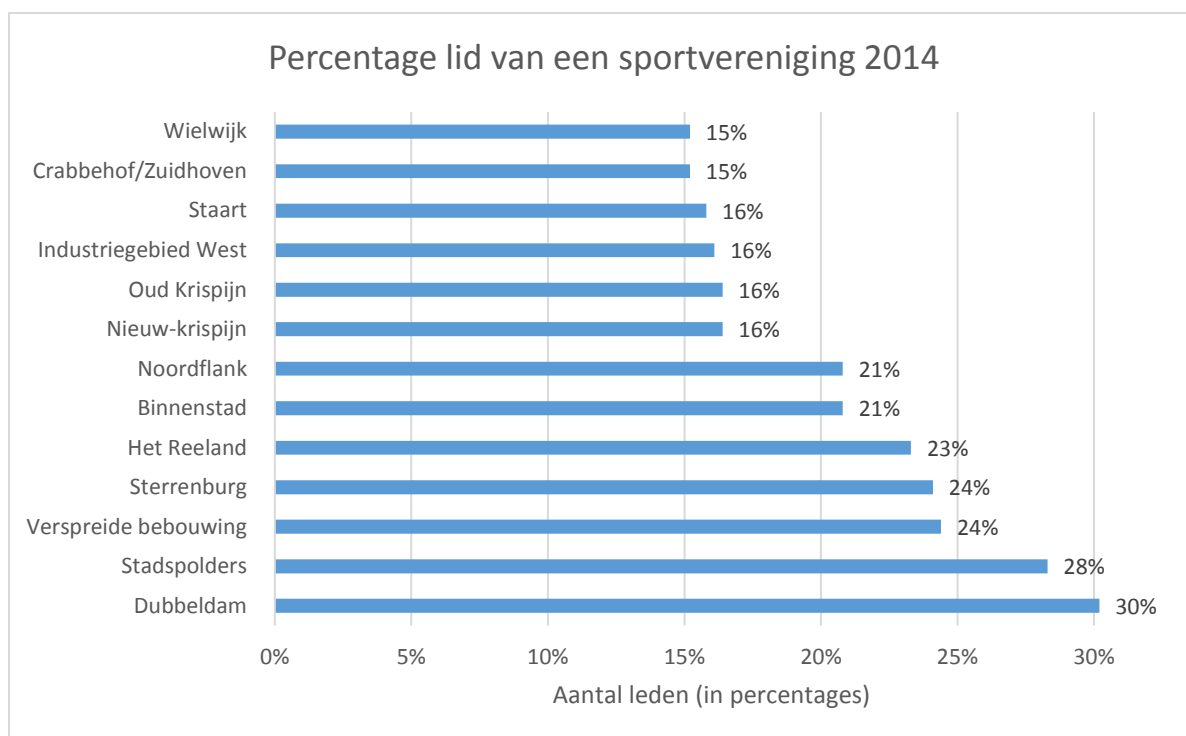
Mensen die werkloos zijn, kunnen een uitkering aanvragen. De spreiding hiervan zou dus moeten samenhangen met het aantal werklozen. Dat lijkt op de Staart ook zo te zijn.

Figuur 1.7: Aantal uitkeringen 2016

Sport

In onderstaande tabel is te zien hoeveel procent van de inwoners lid is van een sportvereniging in een wijk. Op de Staart is dit slechts 16%.

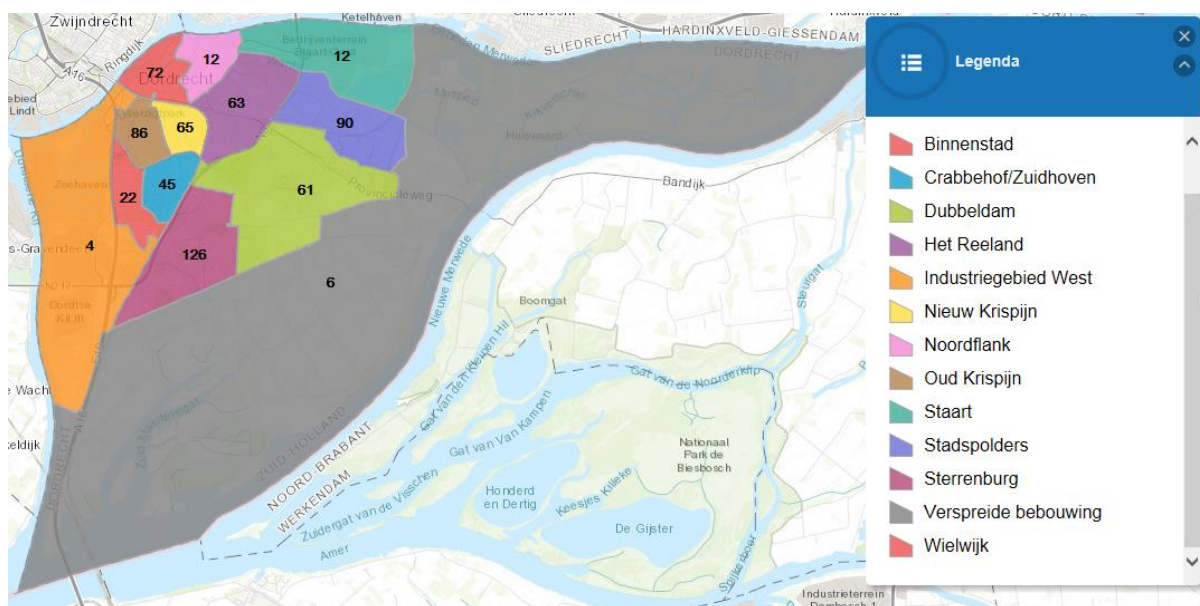

Figuur 2.8: Ledenpercentage Dordrecht 2014

Participatie

De participatie van bewoners is lastig te meten. Participeren in een wijk kan op verschillende manieren. We hebben inzicht in drie indicatoren:

1. **Doorpakkers:** Een voorbeeld van vrijwilligerswerk dat door heel Dordrecht gedaan wordt, is het initiatief Dordtse Doorpakkers (opruimen zwerfvuil). Op de Staat wonen 12 van de 664 Dordtse Doorpakkers, dit is een kleine 2% procent. Wetende dat op de Staat 4,5% van het Dordtenaren woont, ligt het aantal Doorpakkers lager dan verwacht.
2. **Wijkwensen:** Ook hebben inwoners mogelijkheid tot het indienen van 'wijkwensen'. Aan bewonersinitiatieven die bijdragen aan de leefbaarheid / sociale cohesie van de wijk wordt een bijdrage toegekend door de 'regiegroep'. In 2017 zijn voor alle gebieden (Oost, West & Centrum) ongeveer evenveel aanvragen ingediend; 16 à 18.
3. **Samenwerkingsovereenkomsten:** Inwoners kunnen in onze stad stukjes openbare ruimte 'adopter' m.b.t. het onderhoud. Begin 2018 zijn er 2 actieve samenwerkingsovereenkomsten actief in de Staat. Dit is relatief laag. Onderstaande tabel toont waaruit deze vorm van participatie vooral bestaat.

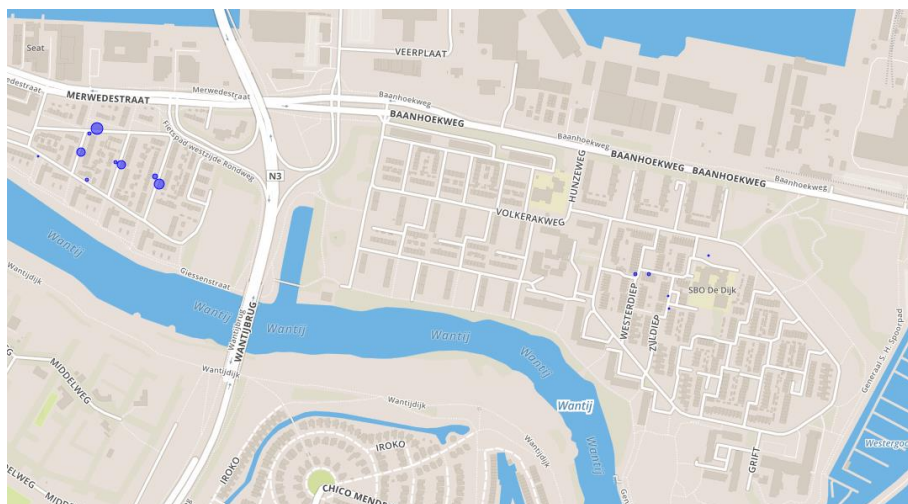

Figuur 2.9: Aantal Dordtse Doorpakkers 2017

Wijk	Aantal	Vorm participatie
Binnenstad	44	Vooraf geveltuinen, verder adoptie groen, adoptie afval bakken, boomspiegels, bloembakken
Crabbehof/Zuidhoven	7	Adoptie afvalbakken, adoptie groen, boomspiegel
Dubbeldam	8	Adoptie groen
Industriegebied West	3	Adoptie afvalbakken, adoptie rotonde
Leerpark	1	Adoptie groen
Nieuwe Krispijn	5	Adoptie afvalbakken, adoptie rotonde
Noordflank	5	Bloembakken, boomspiegel, adoptie groen, adoptie afvalbak
Oud Krispijn	2	Geveltuin, adoptie rotonde
Reeland	23	Vooraf adoptie afvalbakken, verder adoptie groen, geveltuinen, boomspiegels
Staart	2	Boomspiegels
Stadspolders	14	Adoptie groen, adoptie afvalbakken, adoptie rotonde, bloembakken
Sterrenburg	37	Vooraf adoptie groen, verder adoptie afvalbakken, bloembakken, boomspiegels, adoptie rotonde
Wielwijk	2	Adoptie groen

Woningen

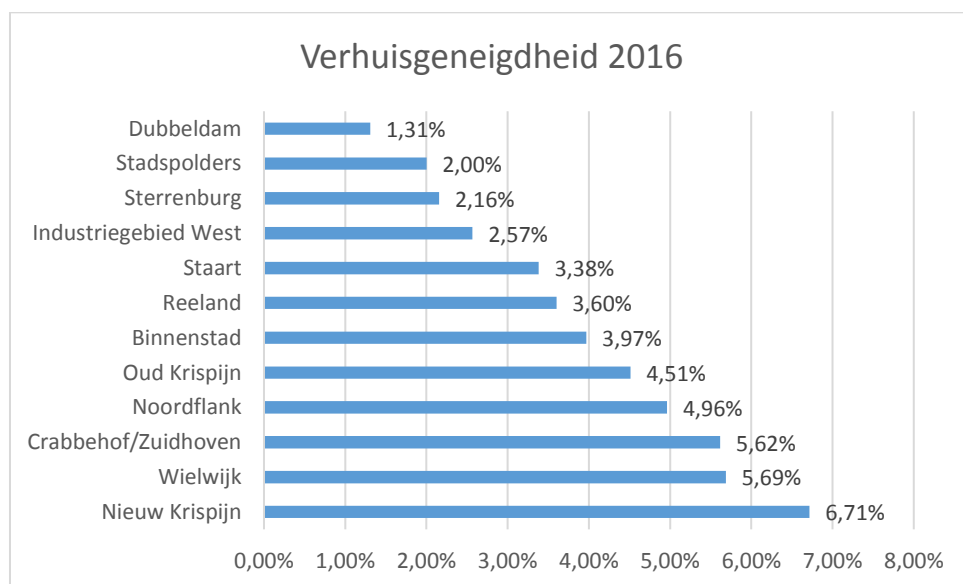
Op de Staart staan 2.669 woningen. Ruim de helft hiervan is koopwoning (1.466). Verder staan er circa 400 sociale huurwoningen en 700 particuliere huurwoningen. Dit laatste getal is opvallend hoog; dat komt door de aanwezigheid van de Merwelanden (zorgaanbieder die woningen verhuurt). Zie onderstaande kaart voor de spreiding van de sociale huurwoningen; deze bevinden zich met name in Staart Oost.

Figuur 2.1: spreiding sociale huurwoningen

Verhuisgeneigdheid

De corporaties hebben onderzoek gedaan naar de verhuisgeneigdheid van de inwoners van Drechtsteden. Het gaat hier om het percentage van de inwoners van de wijk dat actief op zoek is naar een nieuwe woning. Zoals in figuur 3.2 te zien is, wil 3,4% van de bewoners Staart verhuizen (dit betreft enkel huurders). Dit aandeel is een gemiddeld aandeel.

Figuur 3.2: Verhuisgeneigdheid 2016

Duurzaamheid

Duurzaamheid is een zeer actueel maatschappelijk thema: groene energie, reduceren stookkosten, uitstoot CO₂, afvalscheiding, beperken gasaansluitingen. De landelijke klimaat monitor biedt een veelvoud aan data over dit thema, ook op wijkniveau. Zie daarvoor deze website:

<https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/>. In deze scan laten we de kaart zien van de energielabels op microniveau. Hoe nieuwer de bebouwing, hoe –logischerwijs- beter het energielabel.

Bron: <http://www.energielabelatlas.nl/#Dordrecht/Dordrecht/15/51.808/4.6785>, 2017

Veiligheid

In figuur 3.3 is het rapportcijfer te zien dat de inwoners van een wijk hebben gegeven voor de veiligheid van hun wijk. Voor de Staart was dit cijfer in 2012 een 6,8 en in 2017 hetzelfde. Een stabiele lijn door de jaren heen.

Wijk	Veiligheid 2012	Veiligheid 2015	Veiligheid 2017
Nieuw Krispijn	6,7	6,3	6,4
Wielwijk	6,6	6,3	6,6
Crabbehof/Zuidhoven	6,1	6,4	6,5
Reeland	6,6	6,4	7,0
Noordflank	6,6	6,4	6,5
Oud Krispijn	6,2	6,4	6,5
Staart	6,8	6,9	6,8
Binnenstad	6,9	7,1	7,2
Stadspolders	7,1	7,1	7,3
Sterrenburg	7,3	7,2	7,4
Dubbeldam	7,8	7,7	7,7

Figuur 3.3: Rapportcijfer Veiligheid 2012 en 2015

Leefbaarheid

In onderstaand figuur is te zien welk rapportcijfer de inwoners van een wijk in Dordrecht geven aan de leefbaarheid van hun wijk. De Staart had in 2012 gemiddeld een 6,8 en in 2017 een 6,6. Een lichte daling; niet schrikbarend maar wel een aandachtspunt.

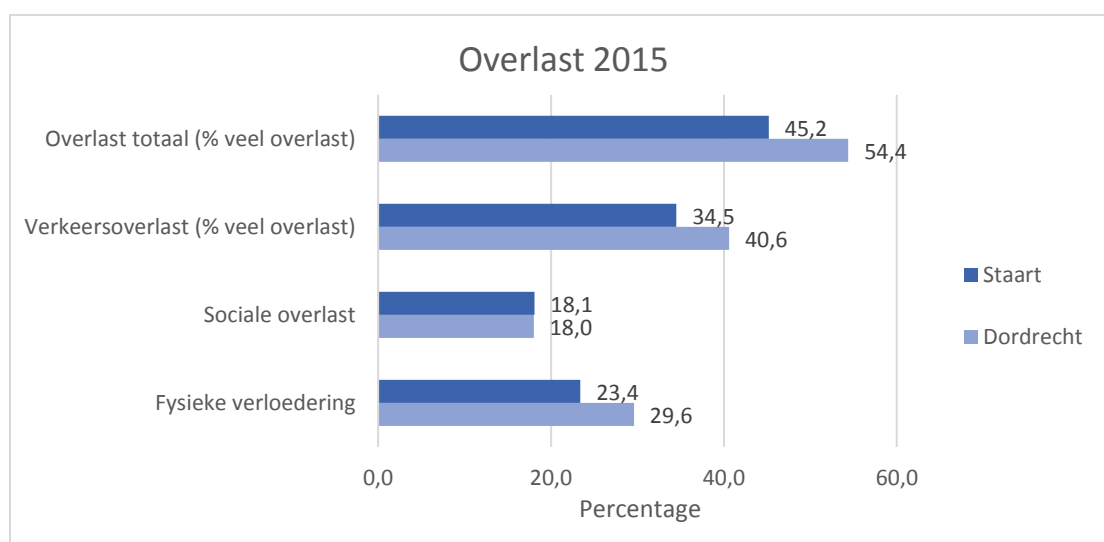
Wijk	Leefbaarheid 2012	Leefbaarheid 2015	Leefbaarheid 2017
Wielwijk	6,9	6,3	6,6
Nieuw Krispijn	6,8	6,5	6,7
Crabbehof/Zuidhoven	6,2	6,6	6,3
Staart	6,8	6,7	6,6
Noordflank	6,9	6,8	6,9
Reeland	6,9	6,8	7,1
Oud Krispijn	6,6	6,9	6,5
Stadspolders	7,3	7,1	7,4
Sterrenburg	7,3	7,6	7,6
Binnenstad	7,4	7,7	7,7
Dubbeldam	8,0	7,9	7,8

Figuur 3.4: Rapportcijfer Leefbaarheid 2012 en 2015

Overlast

Overlast is een combinatie van drie factoren; verkeersoverlast, sociale overlast en fysieke verloedering. Verkeersoverlast komt voor als auto's te hard rijden, er parkeerproblemen zijn of als er agressief rijgedrag in een wijk is. Bij sociale overlast kan het gaan om dronken mensen, drugsgebruik of drugshandel en overlast van de buurtbewoners. En bij fysieke verloedering gaat het met name om rommel op straat, bekladding en hondenpoep op straat.

Zoals te zien is in figuur 3.5 is ervaart men op de Staart relatief weinig overlast.

Figuur 3.5: Overlast Binnenstad en Dordrecht 2015

Onderstaande kaart laat de spreiding van overlast over de wijk zien.

Figuur 3.6: Overlast 2016

Voorzieningen

Bij de ontwikkeling van Staart Oost is voorzien in een klein winkelcentrum en 2 basisscholen met bijbehorende speelpleinen. Daarnaast zijn er nog diverse kleine speelplekken in de wijk. Ook was er een buurthuis (de Rietschors).

Het winkelcentrum verkeerd al lange tijd in moeilijkheden, er zit nog een kleine supermarkt, een kapper en een restaurant. Van de 2 basisscholen is er een gesloten, het gebouw wordt nu gebruikt voor speciaal onderwijs. Het buurthuis is in 2012 gesloten en gesloopt. In Staart oost zit een huisartsenpraktijk en is er het Woon- en Zorg centrum de Merwelanden, met tal van voorzieningen, met name voor de doelgroep ouderen, maar toegankelijk voor iedereen.

In de wat ruimere omgeving (Staart) zijn er wel voorzieningen bijgekomen, o.a. grote supermarkten en een Mac Donald. Daarnaast recreatievoorzieningen zoals een golfbaan en jachthaven. De recreatie en natuurgebieden de Merwelanden en de Biesboch liggen ook vlakbij.

Toch hebben de inwoners van Staart Oost het gevoel dat het aantal voorzieningenniveau afneemt. Voor wat betreft de voorzieningen in de directe woonomgeving is dit ook zo